2024/599

7.3.2024

DOPORUČENÍ KOMISE (EU) 2024/599

ze dne 18. prosince 2023

k návrhu aktualizovaného integrovaného vnitrostátního plánu Itálie v oblasti energetiky a klimatu na období 2021–2030 a k souladu opatření Itálie s unijním cílem klimatické neutrality a se zajištěním pokroku v oblasti adaptace

(Pouze italské znění je závazné)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 ([1]), a zejména na čl. 14 odst. 6 a čl. 9 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 ([2]), a zejména na čl. 7 odst. 2 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

Doporučení k návrhu aktualizovaného integrovaného vnitrostátního plánu Itálie v oblasti energetiky a klimatu (NKEP) Itálie na období 2021–2030

(1) Itálie předložila svůj návrh integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu dne 19. července 2023.

(2) Článek 3 a příloha I nařízení (EU) 2018/1999 (dále jen „nařízení o správě“) stanoví prvky, které mají aktualizované integrované vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu obsahovat. V prosinci 2022 přijala Komise pokyny pro členské státy týkající se procesu a rozsahu přípravy návrhu a konečné verze aktualizovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu ([3]). V pokynech byly určeny osvědčené postupy a popsány důsledky nedávného politického, právního a geopolitického vývoje v politikách v oblasti energetiky a klimatu.

(3) V souvislosti s plánem REPowerEU ([4]) a v rámci cyklů evropského semestru 2022 a 2023 se Komise výrazně zaměřila na reformní a investiční potřeby členských států v oblasti energetiky a klimatu, aby urychlením ekologické a spravedlivé transformace posílila energetickou bezpečnost a cenovou dostupnost. To se odráží ve zprávách o Itálii 2022 a 2023 ([5]) a v doporučeních Rady Itálii ([6]). Nejnovější doporučení pro zemi by měly členské státy zohlednit v konečných verzích svých aktualizovaných integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu.

([1]) Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1.
([2]) Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1.
([3]) Úř. věst. C 495, 29.12.2022, s . 24.
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) SWD(2022) 616 final, SWD(2023) 612 final.
([6]) COM(2022) 616, doporučení pro doporučení Rady; COM(2023) 612 final, doporučení pro doporučení Rady.

(4) Doporučení Komise týkající se plnění vnitrostátních cílů podle nařízení o „sdílení úsilí“ ([7]) vycházejí z pravděpodobnosti, že členské státy dodrží cíle pro rok 2030, s přihlédnutím k pravidlům pro využívání flexibility podle uvedeného nařízení.

(5) Cílem doporučení Komise týkajících se zachycování, využití a ukládání uhlíku (CCUS) je získat přehled o zamýšleném zavádění těchto technologií na vnitrostátní úrovni, včetně informací o ročních objemech CO_2, u nichž se plánuje, že budou do roku 2030 zachyceny, v členění podle zdroje zachyceného CO_2 pocházejícího ze zařízení, na něž se vztahuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ([8]), nebo z jiných zdrojů, jako jsou biogenní zdroje nebo zachycování přímo ze vzduchu; o plánované dopravní infrastruktuře pro CO_2 a o případné vnitrostátní kapacitě pro ukládání CO_2 a objemech vtláčení CO_2, u nichž se plánuje, že budou v roce 2030 k dispozici.

(6) Doporučení Komise týkající se výkonnosti podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/841 (o využívání půdy, změnách ve využívání půdy a lesnictví – dále jen „nařízení o LULUCF“) ([9]) se zabývají tím, jak členský stát naplňuje pravidlo nulového pasivního zůstatku na období 2021–2025 (období 1) a svůj vnitrostátní cíl pro období 2026–2030 (období 2) s přihlédnutím k pravidlům pro využívání flexibility stanoveným v uvedeném nařízení. Doporučení Komise rovněž zohledňují, že v období 1 budou případná překročení emisí podle nařízení o LULUCF automaticky převedena pod nařízení o „sdílení úsilí“.

(7) Má-li adaptace na změnu klimatu náležitě podpořit dosažení cílů v oblasti energetiky a zmírňování změny klimatu, je nezbytné identifikovat potenciální nebezpečí, která jsou se změnou klimatu spojená, a analyzovat zranitelnost a rizika v oblasti klimatu, která mohou mít dopad na příslušné oblasti, obyvatelstvo a odvětví. Doporučení Komise týkající se adaptace zohledňují, v jaké míře Itálie do svého aktualizovaného NKEP začlenila adaptační cíle, které zohledňují klimatická rizika, jež by Itálii mohla bránit v plnění cílů a úkolů energetické unie. Bez konkrétních adaptačních politik a opatření, plánovaných a prováděných, je dosažení cílů v jednotlivých rozměrech energetické unie ohroženo. V situaci měnících se klimatických podmínek vyžaduje zvláštní pozornost hospodaření s vodou, a to s ohledem na rizika narušení dodávek elektřiny, neboť povodně, vysoké teploty a sucho mají dopad na výrobu energie.

(8) Doporučení Komise týkající se ambicí v oblasti obnovitelných zdrojů energie vycházejí ze vzorce uvedeného v příloze II nařízení (EU) 2018/1999, který je založen na objektivních kritériích; a z hlavních politik a opatření, které v návrhu aktualizovaného NKEP Itálie chybí, aby bylo možné včas a nákladově efektivním způsobem dosáhnout vnitrostátního příspěvku Itálie k závaznému cíli Unie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů ve výši nejméně 42,5 % v roce 2030 se společným úsilím o jeho zvýšení na 45 % podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ([10]), pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů. Doporučení Komise rovněž vycházejí z příspěvku Itálie ke specifickým cílům článků 15a, 22a, 23, 24 a 25 uvedené směrnice a ze souvisejících

([7]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 ze dne 30. května 2018 (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 26), ve znění nařízení (EU) 2023/857 ze dne 19. dubna 2023 (Úř. věst. L 111, 26.4.2023, s. 1).

([8]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES (Úř. věst. L 275, 25.10.2003, s. 32).

([9]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/841 ze dne 30. května 2018 o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví do rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 a rozhodnutí č. 529/2013/EU (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 1), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/839 ze dne 19. dubna 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2018/841, pokud jde o oblast působnosti, zjednodušení pravidel pro vykazování a zajištění souladu a stanovení cílů členských států pro rok 2030, a nařízení (EU) 2018/1999, pokud jde o zlepšení monitorování, vykazování, sledování pokroku a přezkum (Úř. věst. L 107, 21.4.2023, s. 1).

([10]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413 ze dne 18. října 2023, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001, nařízení (EU) 2018/1999 a směrnice 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652 (Úř. věst. L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

politik a opatření k jejímu rychlému provedení ve vnitrostátním právu a uplatňování. Doporučení odrážejí význam rozvoje komplexního dlouhodobého plánování pro zavádění energie z obnovitelných zdrojů, a zejména větrné energie, s cílem zvýšit viditelnost evropského výrobního odvětví a provozovatelů sítí v souladu s evropským balíčkem opatření v oblasti větrné energie ([11]).

(9) Doporučení Komise týkající se vnitrostátního příspěvku v oblasti energetické účinnosti vycházejí z článku 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ([12]) o energetické účinnosti a vzorce v příloze I uvedené směrnice a ze souvisejících politik a opatření, kterými se provádí.

(10) Doporučení Komise se zaměřují zvláště na cíle, úkoly a příspěvky a související politiky a opatření k naplnění plánu REPowerEU za účelem rychlého ukončení závislosti na ruských fosilních palivech. Jsou v nich zohledněny zkušenosti získané při provádění balíčku „Bezpečná zima díky úsporám plynu“ ([13]). Doporučení odrážejí naléhavou nutnost zvýšit odolnost energetického systému s ohledem na povinnosti vyplývající z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941 ([14]) o rizikové připravenosti v odvětví elektroenergetiky a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ([15]) o bezpečnosti dodávek zemního plynu a v souladu s doporučením Komise o ukládání energie ([16]).

(11) Doporučení Komise zohledňují potřebu urychlit integraci vnitřního trhu s energií s cílem zvýšit úlohu flexibility a posílit postavení spotřebitelů a zajistit jejich ochranu. Zohledňují rovněž důležitost zjištění počtu domácností trpících energetickou chudobou v souladu s požadavky článku 3 nařízení (EU) 2018/1999 a doporučení Komise (EU) 2023/2407 ([17]).

(12) Doporučení Komise odrážejí význam zajištění dostatečných investic do výzkumu a inovací v oblasti čisté energie s cílem podpořit jejich rozvoj a výrobní kapacity, včetně vhodných politik a opatření pro energeticky náročná průmyslová odvětví a další podniky, a dále potřebu zvýšit kvalifikaci pracovní síly pro průmysl s nulovými čistými emisemi s cílem upevnit v Unii silnou, konkurenceschopnou a čistou ekonomiku.

(13) Doporučení Komise vycházejí ze závazků přijatých v rámci Pařížské dohody, pokud jde o postupný útlum využívání fosilních paliv, jakož i z důležitosti postupného ukončování dotací na fosilní paliva.

(14) Doporučení Komise týkající se investičních potřeb navazují na její posouzení, zda návrh aktualizovaného plánu poskytuje celkový přehled investičních potřeb k dosažení cílů, úkolů a příspěvků pro všechny rozměry energetické unie, zda uvádí zdroje financování a rozlišuje přitom soukromé a veřejné zdroje, zda uvádí investice, které jsou v souladu s plánem Itálie pro oživení a odolnost, italskými plány spravedlivé územní transformace a doporučeními pro Itálii na období 2022–2023 vydanými v rámci evropského semestru, a zda zahrnuje důkladné makroekonomické posouzení plánovaných politik a opatření. NKEP by měl zajistit transparentnost a předvídatelnost vnitrostátních politik a opatření, aby se posílila investiční jistota.

([11]) Sdělení o Evropském akčním plánu pro větrnou energii, COM(2023) 669 final ze dne 24. října 2023, a sdělení o plnění cílů EU v oblasti obnovitelné energie na moři, COM(2023) 668 final.

([12]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ze dne 13. září 2023 o energetické účinnosti a o změně nařízení (EU) 2023/955 (přepracované znění) (Úř. věst. L 231, 20.9.2023, s. 1).

([13]) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, „Bezpečná zima díky úsporám plynu“, COM(2022) 360 final.

([14]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941 ze dne 5. června 2019 o rizikové připravenosti v odvětví elektroenergetiky a o zrušení směrnice 2005/89/ES (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 1).

([15]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a o zrušení nařízení (EU) č. 994/2010 (Úř. věst. L 280, 28.10.2017, s. 1).

([16]) Doporučení Komise ze dne 14. března 2023 o ukládání energie – podpora dekarbonizovaného a bezpečného energetického systému (Úř. věst. C 103, 20.3.2023, s. 1).

([17]) Doporučení Komise (EU) 2023/2407 ze dne 20. října 2023 týkající se energetické chudoby, C/2023/4080 (Úř. věst. L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

(15) Doporučení Komise odrážejí zásadní význam širokých regionálních konzultací a zajištění včasné a inkluzivní konzultace o plánu, včetně účinné účasti veřejnosti s dostatečnými informacemi a časovým rámcem, v souladu s Aarhuskou úmluvou ([18]).

(16) Doporučení Komise týkající se spravedlivé transformace odrážejí posouzení toho, zda italský plán dostatečně podrobně identifikuje příslušné sociální dopady klimatické a energetické transformace a její dopady na zaměstnanost a dovednosti a zda popisuje odpovídající doprovodné politiky a opatření, které spravedlivou transformaci podporují, a zda současně přispívá k prosazování lidských práv a genderové rovnosti.

(17) Doporučení Komise Itálii vycházejí z posouzení jejího návrhu aktualizovaného integrovaného NKEP ([19]), které se zveřejňuje souběžně s tímto doporučením.

(18) Itálie by měla tato doporučení náležitě zohlednit při vytváření konečné verze svého aktualizovaného integrovaného NKEP, který má být předložen do 30. června 2024.

Doporučení týkající se souladu s unijním cílem klimatické neutrality a se zajištěním pokroku v oblasti adaptace

(19) Podle nařízení (EU) 2021/1119 (evropský právní rámec pro klima) je Komise povinna posoudit soulad vnitrostátních opatření s cílem klimatické neutrality a se zajištěním pokroku v oblasti adaptace. Soulad opatření Itálie s těmito cíli již Komise posoudila ([20]). Níže uvedená doporučení z uvedeného posouzení vycházejí. Itálie by měla tato doporučení náležitě zohlednit a provést je v souladu s evropským právním rámcem pro klima.

(20) Zatímco unijní čisté emise skleníkových plynů (včetně emisí z využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví (LULUCF) a s výjimkou mezinárodní dopravy) vykazují celkově sestupný trend, který v zásadě odpovídá lineární trajektorii k dosažení cíle Unie v oblasti klimatu do roku 2030 ve výši −55 % a unijního cíle dosažení klimatické neutrality do roku 2050, tempo snižování emisí se musí urychlit a je nezbytné, aby členské státy přijaly příslušná opatření. Jednotlivé členské státy dosáhly různého pokroku, přičemž jsou patrné některé odvětvové výzvy a slabiny, které je zapotřebí neprodleně řešit. Z posouzení provedeného na základě dostupných informací vyplývá, že pokrok při plnění unijního cíle klimatické neutrality se v případě Itálie jeví jako nedostatečný. Klíčové pro uskutečnění hospodářské transformace, která je potřebná k dosažení uvedeného cíle, jsou spolehlivé dlouhodobé strategie.

(21) Je zapotřebí silných adaptačních strategií a plánů, aby se zajistilo, že společenská, politická a hospodářská připravenost se bude neustále rozvíjet v souladu s evropským právním rámcem pro klima a že se předejde dopadům souvisejícím s klimatem. Za účelem pomoci členským státům při aktualizaci a provádění komplexních vnitrostátních strategií, plánů a politik v oblasti adaptace na změnu klimatu přijala Komise v červenci 2023 soubor pokynů ([21]). Adaptační politiky se zaměřují na oblasti nebo odvětví, které jsou vůči změně klimatu obzvláště zranitelné nebo jejichž činnosti jsou klíčové pro odolnost jiných odvětví nebo které mají značný význam pro národní hospodářství nebo veřejné zdraví. Je třeba přednostně reagovat na dopady a rizika, k nimž dnes dochází nebo u nichž se očekává, že se zvýší v důsledku změny klimatu, socioekonomického vývoje nebo jiných neklimatických faktorů, a u nichž se předpokládá, že ovlivní kritickou infrastrukturu nebo systémy s dlouhou životností nebo že ovlivní systémy nevratně. Adaptační opatření musí být prováděna s cílem zlepšit připravenost a odolnost a mohou být připravena prostřednictvím adaptačních postupů, které stanoví posloupnost opatření k dosažení adaptačního cíle. Monitorování a hodnocení adaptačního úsilí je nezbytné pro zachování odpovědnosti a zlepšení adaptační politiky.

([18]) Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně ve věcech životního prostředí ze dne 25. června 1998 (Aarhuská úmluva).

([19]) SWD(2023) 917.

([20]) Zpráva o pokroku EU při provádění opatření v oblasti klimatu za rok 2023, COM(2023) 653 final, a pracovní dokument útvarů Komise o posouzení pokroku v oblasti přizpůsobení se změně klimatu v jednotlivých členských státech podle evropského právního rámce pro klima, SWD(2023) 932.

([21]) Sdělení Komise Pokyny k adaptačním strategiím a plánům členských států, C/2023/4802 (Úř. věst. C 264, 27.7.2023, s. 1).

(22) Klíčovým prvkem pro předcházení potenciálním škodám nebo pro jejich zmírnění, pro využití příležitostí a pro zvládání důsledků je systémová schopnost přizpůsobit se změně klimatu. Fyzické dopady změny klimatu se vyvíjejí rychleji, než se očekávalo. Na všech úrovních státní správy a ve veřejném i soukromém sektoru je třeba dosáhnout pokroku v adaptační kapacitě a k tomu je potřebné větší povědomí o zranitelnosti a rizicích. Řada zásahů v oblasti adaptace na změnu klimatu začíná na místní a regionální úrovni. Místní samosprávy hrají klíčovou roli při podpoře zapojení veřejnosti a místní činnosti. Je zapotřebí smysluplné výměny a koordinované činnosti na všech úrovních řízení. Aktéry změn jsou zúčastněné strany ze soukromého sektoru, neboť poskytují informace, zdroje, kapacity a financování.

(23) Účinné a nákladově efektivní možnosti přizpůsobení se změně klimatu a jejího zmírňování nabízejí přírodě blízká řešení, je-li jejich zavádění podporováno strategickými rámci, politikami a financováním. Tato řešení lze realizovat samostatně nebo je lze začlenit do jiných adaptačních a zmírňujících opatření v kombinaci s technologickými nebo infrastrukturními řešeními. Při realizaci musí být zohledněna složitost ekosystémů a předpokládané účinky změny klimatu, místní kontext, související zájmy a hodnoty i socioekonomické podmínky,

DOPORUČUJE ITÁLII:

POKUD JDE O NÁVRH AKTUALIZOVANÉHO VNITROSTÁTNÍHO PLÁNU V OBLASTI ENERGETIKY A KLIMATU PODLE NAŘÍZENÍ (EU) 2018/1999

1. Stanovit další politiky a opatření, které budou nákladově efektivní, včetně v odvětví dopravy, budov a zemědělství, a pro emise jiné než CO_2, včetně metanu, N_2O a F-plynů z průmyslových procesů a používání produktů, zemědělství a nakládání s odpady, aby se podařilo překlenout předpokládanou mezeru ve výši mezi 6,7 a 8,7 procentního bodu a splnit vnitrostátní cíl v oblasti skleníkových plynů ve výši – 43,7 % v roce 2030 ve srovnání s úrovněmi roku 2005 podle nařízení o „sdílení úsilí“. Poskytnout aktualizované projekce, aby bylo patrné, jak stávající a plánované politiky zajistí splnění cíle, a aby se v případě potřeby stanovilo, jak budou k dosažení souladu využity možnosti flexibility, které nařízení o „sdílení úsilí“ nabízí. Doplnit informace o politikách a opatřeních a v této souvislosti jasně vymezit jejich oblast působnosti, časový plán a pokud možno očekávaný dopad na snížení emisí skleníkových plynů, a to i v případě opatření v programech financování Unie, jako je společná zemědělská politika.

2. Určit objem emisí CO_2, které by mohly být do roku 2030 každoročně zachyceny, včetně zdroje. Uvést podrobnosti o způsobu přepravy zachyceného CO_2. Určit objemy vtláčení CO_2, které budou k dispozici do roku 2030.

3. Stanovit konkrétní cestu k dosažení vnitrostátního cíle v oblasti LULUCF stanoveného v nařízení (EU) 2018/841. Zahrnout další opatření v odvětví LULUCF a podrobně popsat jejich časový plán a rozsah a kvantifikovat jejich očekávané dopady, aby se zajistilo, že pohlcení skleníkových plynů bude účinně sladěno s cílem EU pro čisté pohlcení do roku 2030 ve výši -310 milionů tun ekvivalentu CO_2 a vnitrostátním cílem pro pohlcení ve výši -3 158 kilotun ekvivalentu CO_2 stanoveným v nařízení (EU) 2018/841. Poskytnout jasné informace o tom, jak jsou veřejné prostředky (jak unijní fondy, včetně společné zemědělské politiky, tak státní podpora) a soukromé financování prostřednictvím režimů uhlíkového zemědělství důsledně a účinně využívány k dosažení vnitrostátního cíle pro čisté pohlcení. Poskytnout informace o stavu a pokroku, kterého má být dosaženo při zajišťování zlepšení směrem k vyšším úrovním přesnosti/zeměpisně přesným souborům údajů pro monitorování, vykazování a ověřování v souladu s částí 3 přílohy V nařízení (EU) 2018/1999.

4. Poskytnout doplňující analýzu příslušné zranitelnosti a rizik v oblasti klimatu, pokud jde o dosažení vnitrostátních cílů, úkolů a příspěvků a/nebo politiky a opatření v jednotlivých rozměrech energetické unie. Lépe popsat a pokud možno kvantifikovat vazbu na konkrétní cíle a politiky energetické unie, které by adaptační politiky a opatření měly podporovat. Dostatečně podrobně stanovit další adaptační politiky a opatření, které napomohou tomu, aby Itálie splnila své vnitrostátní cíle, úkoly a příspěvky v rámci energetické unie, včetně opatření na zajištění kapacity výroby elektřiny a úspor energie v obytných budovách. Věnovat zvláštní pozornost hospodaření s vodou v situaci měnících se klimatických podmínek, a to s ohledem na rizika narušení dodávek elektřiny, neboť povodně, vysoké teploty a sucho mají dopad na výrobu energie.

5. Poskytnout odhadované trajektorie a dlouhodobý plán zavádění technologií v oblasti energie z obnovitelných zdrojů v příštích deseti letech s výhledem do roku 2040. Zahrnout orientační cíl pro inovativní technologie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů do roku 2030 v souladu se směrnicí (EU) 2018/2001 v platném znění. Potvrdit, že projekce a ukazatele obsažené v plánu představují specifické cíle, které přispívají k orientačním dílčím cílům v oblasti budov a průmyslu pro rok 2030; závazný cíl v oblasti vytápění a chlazení na období 2021–2025 i 2026–2030 a orientační cíl v oblasti dálkového vytápění a chlazení na období 2021–2030. Zahrnout orientační cíl v oblasti vytápění a chlazení s cílem dosáhnout navýšení uvedeného v příloze IA směrnice (EU) 2018/2001.

6. Zahrnout podrobné a kvantifikované politiky a opatření způsobem, který umožní včasné a nákladově efektivní dosažení svého vnitrostátního příspěvku k závaznému cíli Unie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů ve výši nejméně 42,5 % do roku 2030, s ohledem na společné úsilí o jeho zvýšení na 45 %. Popsat zejména, jak plánuje dále usnadnit vydávání povolení pomocí rychlejších a jednodušších postupů. Popsat, jakým způsobem bude řešena koncepce povinnosti dodavatelů paliv v odvětví dopravy, a zahrnout srovnatelná opatření na podporu vodíku v průmyslu a připravit EU na obchod s vodíkem z obnovitelných zdrojů.

7. Zahrnout projekce poptávky po bioenergii a její nabídky podle odvětví a poskytnout údaje o dovozu a zdroji lesní biomasy využívané k výrobě energie. Zahrnout posouzení domácích dodávek lesní biomasy pro energetické účely v letech 2021–2030 v souladu s posílenými kritérii udržitelnosti podle článku 29 směrnice (EU) 2018/2001 v platném znění, a posouzení slučitelnosti předpokládaného využívání lesní biomasy pro výrobu energie se závazky Itálie podle revidovaného nařízení o LULUCF, zejména pro období 2026–2030, spolu s vnitrostátními opatřeními a politikami k zajištění slučitelnosti. Zahrnout další opatření na podporu udržitelné výroby biometanu, a to s ohledem na potenciál a výrobu udržitelného bioplynu/biometanu v Itálii, profil spotřeby zemního plynu a stávající infrastrukturu a na využívání digestátu a biogenního CO_2.

8. V co největší možné míře poskytnout očekávaný harmonogram kroků vedoucích k přijetí legislativních a nelegislativních politik a opatření, kterými se ustanovení směrnice (EU) 2018/2001 v platném znění provádějí ve vnitrostátním právu a uplatňují, zejména pokud jde o opatření uvedená v předchozích bodech.

9. Uvést úplné politiky a opatření k dosažení vnitrostátních příspěvků v oblasti energetické účinnosti a zejména popsat, jak bude naplňována zásada „energetická účinnost v první řadě“. Specifikovat robustní programy financování a režimy podpory v oblasti energetické účinnosti, které jsou schopny mobilizovat soukromé investice a dodatečné spolufinancování. Stanovit opatření k využití potenciálu rozvoje infrastruktury pro vysoce účinnou kombinovanou výrobu tepla a elektřiny nebo účinné dálkové vytápění a chlazení z odpadního tepla a obnovitelných zdrojů energie, a to i v průmyslovém odvětví určeném prostřednictvím komplexního posouzení, v souladu s čl. 25 odst. 1 směrnice (EU) 2023/1791.

10. Zahrnout aktualizované ambice týkající se zajištění vysoce energeticky účinného a dekarbonizovaného vnitrostátního fondu budov a přeměny stávajících budov na budovy s nulovými emisemi do roku 2050, včetně průběžných milníků pro roky 2030 a 2040, a srovnání těchto milníků s nejnovější dlouhodobou strategií renovací. Zahrnout více informací o souvisejících opatřeních pro budovy, včetně financování a nákladů a jejich dopadu z hlediska úspor energie.

11. Posílit odolnost energetického systému stanovením jasných cílů a opatření pro řešení omezených nebo přerušených dodávek, zejména stanovením cíle pro zavádění skladování energie a předložením politik a opatření, kterými se naléhavá nutnost adaptace na změnu klimatu začlení do energetického systému. Posoudit přiměřenost ropné infrastruktury (rafinérie, zásoby ropy) vzhledem k očekávanému poklesu poptávky po ropě a k přechodu na nízkouhlíkové alternativy.

12. Stanovit jasné cíle pro zlepšení kapacity propojení elektroenergetických soustav a určit jasný časový plán provádění souvisejících projektů. Předložit jasné cíle a úkoly týkající se reakce na poptávku, aby se na základě posouzení potřeb flexibility zlepšila flexibilita systému, a podrobněji popsat způsob, jak usnadnit integraci do energetického systému v souvislosti s článkem 20a směrnice (EU) 2018/2001 v platném znění. Rozvíjet konkurenceschopnější maloobchodní trhy a zvyšovat úroveň posílení postavení spotřebitelů na maloobchodním trhu.

13. Podrobněji rozpracovat přístup k řešení energetické chudoby tak, aby zahrnoval vyhodnocení situace domácností, které jí jsou aktuálně postiženy, a obsahoval konkrétní měřitelný cíl jejího snížení, jak požaduje nařízení (EU) 2018/1999, a současně zohledňoval doporučení Komise (EU) 2023/2407. Poskytnout podrobnější informace o úloze vnitrostátního střediska pro sledování energetické chudoby zřízeného v roce 2021.

14. Podrobněji vyjasnit vnitrostátní cíle v oblasti výzkumu, inovací a konkurenceschopnosti za účelem zavádění čistých technologií a v této souvislosti stanovit cestu pro roky 2030 a 2050 na podporu dekarbonizace průmyslu a přechodu podniků na klimaticky neutrální a oběhové hospodářství. Předložit politiky a opatření na podporu rozvoje projektů pro nulové čisté emise, včetně těch, které jsou relevantní pro energeticky náročná odvětví. Popsat předvídatelný a zjednodušený regulační rámec pro povolovací postupy a způsob, jakým bude tam, kde je to potřebné, zjednodušen přístup k vnitrostátnímu financování. Poskytnout podrobné politiky a opatření, které umožní rozvoj dovedností souvisejících s čistou energií a usnadní otevřený obchod pro odolné a udržitelné dodavatelské řetězce klíčových součástí a zařízení pro nulové čisté emise.

15. Specifikovat reformy a opatření k mobilizaci soukromých investic, které jsou potřebné k dosažení cílů v oblasti energetiky a klimatu. Zlepšit a rozšířit analýzu investičních potřeb tak, aby zahrnovala komplexní a ucelený přehled potřeb veřejných a soukromých investic v souhrnu a v členění podle odvětví. Doplnit přístup „shora dolů“ pro celé hospodářství posouzením jednotlivých projektů „zdola nahoru“ v pěti rozměrech energetické unie. Uvést rozpis celkových investičních potřeb s dalšími informacemi o vnitrostátních, regionálních a unijních zdrojích financování a také o soukromých finančních zdrojích, které mají být mobilizovány. Uvést stručný popis typu režimů finanční podpory zvoleného pro provádění politik a opatření, které jsou financovány z veřejného rozpočtu, a využívání kombinovaných finančních nástrojů využívajících granty, půjčky, technickou pomoc, veřejné záruky, včetně úlohy vnitrostátních podpůrných bank v příslušných režimech a/nebo způsobu mobilizace soukromého financování. Zvážit jako možný zdroj financování nákladově efektivní provádění převodů do jiných členských států podle nařízení o „sdílení úsilí“. Poskytnout důkladné posouzení makroekonomického dopadu plánovaných politik a opatření.

16. Nastínit, jak jsou politiky a opatření obsažené v aktualizovaném plánu sladěny s italským národním plánem pro oživení a odolnost a kapitolou REPowerEU.

17. Vysvětlit, jak a do kdy hodlá Itálie ukončit dotace na fosilní paliva. Podrobněji vysvětit, jak Itálie plánuje postupné vyřazení pevných fosilních paliv určených k výrobě energie, a objasnit související závazky a opatření.

18. Poskytnout podrobnější informace o důsledcích klimatické a energetické transformace v sociální oblasti a v oblasti zaměstnanosti a dovedností nebo o jakýchkoli jiných distribučních dopadech této transformace a o plánovaných cílech, politikách a opatřeních na podporu spravedlivé transformace. Specifikovat formu podpory, dopad iniciativ, cílové skupiny a vyčleněné zdroje s ohledem na doporučení Rady ohledně zajištění spravedlivé transformace na klimatickou neutralitu ([22]). Zajistit soulad mezi časovým plánem ukončení těžby uhlí uvedeným v plánech spravedlivé územní transformace a konečným aktualizovaným NKEP, se zvláštním důrazem na Sulcis Iglesiente (Sardinie). V co největší možné míře zahrnout více prvků, které poskytnou odpovídající analytický základ pro přípravu budoucího sociálního klimatického plánu v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/955 ([23]), včetně informací o tom, jak posoudit výzvy a sociální dopady systému obchodování s emisemi pro spalování paliv v budovách, silniční dopravě a dalších odvětvích na nejzranitelnější skupiny, a určit potenciální příjemce prostředků a příslušný rámec politiky. Vysvětlit, jak rámec politik stanovený v NKEP přispěje k vypracování sociálního klimatického plánu Itálie a jak bude zajištěna soudržnost mezi oběma plány.

19. Poskytnout jasný a podrobnější přehled o tom, jak konzultační proces umožnil účast všech příslušných orgánů, občanů a zúčastněných stran, včetně sociálních partnerů, na přípravě návrhu i konečného aktualizovaného plánu, včetně informací o časovém plánu a délce trvání jednotlivých konzultací. Poskytnout shrnutí názorů vyjádřených různými aktéry a souhrn toho, jak jsou názory vyjádřené během konzultací v plánu promítnuty.

([22]) Doporučení Rady ze dne 16. června 2022 ohledně zajištění spravedlivé transformace na klimatickou neutralitu (Úř. věst. C 243, 27.6.2022, s. 35).

([23]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/955 ze dne 10. května 2023, kterým se zřizuje Sociální klimatický fond a mění nařízení (EU) 2021/1060 (Úř. věst. L 130, 16.5.2023, s. 1).

20. Zintenzivnit regionální spolupráci se sousedními členskými státy a v rámci skupiny na vysoké úrovni pro propojení plynových sítí střední a jihovýchodní Evropy, mimo jiné v oblasti propojení, obnovitelných zdrojů energie, energetické účinnosti a vnitřního trhu, s přihlédnutím ke společným výzvám a sdíleným cílům. Popsat, jak Itálie plánuje do roku 2025 vytvořit rámec pro spolupráci s jinými členskými státy v souladu s článkem 9 směrnice (EU) 2018/2001 v platném znění. Pokračovat v úsilí o podepsání všech čtyř zbývajících dvoustranných ujednání o solidaritě pro zajištění bezpečnosti dodávek plynu se sousedními zeměmi (Rakouskem, Německem, Řeckem a Chorvatskem).

POKUD JDE O SOULAD VNITROSTÁTNÍCH OPATŘENÍ S CÍLEM KLIMATICKÉ NEUTRALITY A SE ZAJIŠTĚNÍM POKROKU V OBLASTI ADAPTACE PODLE NAŘÍZENÍ (EU) 2021/1119

1. Zintenzivnit úsilí o zmírňování změny klimatu dosažením hmatatelného pokroku při naplňování stávajících a plánovaných politik a zvážit další naléhavá opatření s ke sladění očekávaného snížení a projekcí emisí skleníkových plynů s cílem klimatické neutrality. Úsilí by se mělo zaměřit zejména na dekarbonizaci výroby energie.

2. Aktualizovat a zvýšit ambice a kvalitu vnitrostátní dlouhodobé strategie tím, že cíle Itálie v oblasti snižování emisí a zvýšení pohlcování v jednotlivých odvětvích budou podloženy důvěryhodnými politikami a opatřeními.

3. Aktualizovat vnitrostátní adaptační strategii tak, aby byla hlediska adaptace na změnu klimatu začleněna do klíčových zranitelných odvětví a aby se řešily nedostatky a překážky adaptace. Zajistit, aby priority, strategie, politiky, plány a úsilí v oblasti adaptace byly přiměřené vzhledem k předpokládané budoucí zranitelnosti a rizikům v oblasti klimatu, a to na základě nejlepších dostupných vědeckých poznatků a dostupných nástrojů pro klimatické predikce a včasné varování. Zajistit pokrok v provádění adaptačních opatření. Zajistit, aby adaptační politiky byly systematicky a pravidelně monitorovány a vyhodnocovány a aby výsledky byly zohledněny v následném revidovaném návrhu a provádění politik.

4. Zlepšit koordinaci mezi jednotlivými úrovněmi správy (celostátní/regionální/místní) s cílem sladit nástroje plánování a napomoci koordinovaným intervencím zaměřeným na systémovou transformaci. Zvyšovat povědomí o stávající zranitelnosti a rizicích a o existujících možnostech. Poučit se z výsledků monitorování a hodnocení, posílit správní struktury, umožnit činnost na místní úrovni a podpořit flexibilitu při přizpůsobování se měnícím se okolnostem. Zapojit do tvorby a provádění politik a do souvisejících investic sociální partnery a zúčastněné strany ze soukromého sektoru. Dokumentovat postupy a výsledky příslušných konzultací.

5. Podporovat ve vnitrostátních strategiích, politikách a plánech přírodě blízká řešení a ekosystémově založenou adaptaci a poskytovat investice na jejich zavádění.

V Bruselu dne 18. prosince 2023.

Za Komisi
Kadri SIMSON
členka Komise